

รู้จัก PD และ LGD ตัวช่วยสำคัญในการประเมิน ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ECL) ตามมาตรฐาน TFRS 9

สภาวิชาชีพบัญชีได้มีการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 หรือ TFRS 9 (Financial Instruments) ตั้งแต่ปี 2020 เป็นต้นมา หลักการสำคัญของมาตรฐานนี้คือ กิจการต้องประเมินและรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Credit Loss: ECL) "ทันที" ตั้งแต่วันแรกที่ลงทุนในตราสารหนี้โดยไม่ต้องรอให้มีสัญญาณหรือเกิดการผิดนัดชำระหนี้ขึ้นจริง ซึ่งเป็นแนวคิดของการมองไปข้างหน้า หรือ Forward-looking ที่นำไปปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคในอนาคตมาประเมินร่วมกับประวัติการชำระหนี้ เพื่อให้สะท้อนความเสี่ยงที่แท้จริงได้อย่างทัน่วงที

เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ลงทุน สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA) จึงได้จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญ 2 ชุด ได้แก่ Probability of Default (PD) และ Loss Given Default (LGD) ซึ่งตาม TFRS 9 ผู้ลงทุนสามารถนำมาใช้ในการประเมินผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Credit Loss: ECL) จากการลงทุนในตราสารหนี้

ThaiBMA ได้มีการอัปเดตข้อมูลล่าสุดจากสถิติปี 2025 เพื่อจัดทำค่า PD และ LGD สำหรับปี 2026 โดยมีความหมายและลักษณะการใช้งานดังที่จะอธิบายต่อไปนี้

1. Probability of Default (PD)

PD คือ "โอกาส" หรือ "ความน่าจะเป็น" ที่ผู้ออกตราสารหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ ภายในกรอบเวลาที่กำหนด

- พันธบัตรรัฐบาลไทย: ThaiBMA ประเมินค่า PD ไว้ที่ 0.00% ในทุกช่วงอายุ
- หุ้นกู้เอกชน: ค่า PD จะแตกต่างกันตาม "อันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating)" ยิ่งอันดับเครดิตสูง โอกาสผิดนัดชำระหนี้จะยิ่งต่ำ โดยข้อมูลนี้ คำนวณมาจากสถิติการเปลี่ยนแปลงอันดับเครดิตและสถิติการผิดนัดชำระหนี้ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งได้ถูกนำไปปรับปรุงให้สะท้อนการคาดการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP Growth)

การเลือกใช้ข้อมูลระหว่าง Default Events Only และ Default & Deferral Events

ThaiBMA ได้จัดทำและเผยแพร่ข้อมูล PD และ LGD ใน 2 รูปแบบ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับนโยบายการประเมินความเสี่ยงขององค์กร ดังนี้

- Default Events Only เป็นการคำนวณ PD และ LGD จากข้อมูลการผิดนัดชำระหนี้หุ้นกู้เท่านั้น
- Default & Deferral Events เป็นการคำนวณ PD และ LGD จากข้อมูลการผิดนัดชำระและการเลื่อนกำหนดอายุหุ้นกู้ ซึ่งเป็นการประเมินที่มีความระมัดระวังมากขึ้น ทำให้ค่า PD สูงกว่าแบบแรก แต่ค่า LGD ต่ำกว่าแบบแรก

การอ่านตารางค่า PD บนเว็บไซต์ ThaiBMA

ข้อมูล PD บนหน้าเว็บไซต์ ThaiBMA จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

ส่วนที่ 1: ตาราง 12-month Probability of Default (2026)

ตารางนี้คือ "ทางลัด" ที่สรุปค่าความน่าจะเป็น หรือโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้ในช่วง 12 เดือนข้างหน้าของหุ้นกู้แต่ละอันดับเครดิต ยกตัวอย่าง หุ้นกู้ที่อันดับเครดิต A มีค่า PD อยู่ที่ 0.123945% หมายความว่า หุ้นกู้อันดับเครดิต A มีโอกาสผิดนัดชำระหนี้ที่ 0.123945% ในช่วง 12 เดือนตั้งแต่ต้นปี 2026

Rating	PD (Default Events Only)	PD (Default & Deferral Events)
AAA	0.014038%	0.015094%
AA+	0.016103%	0.016666%
AA	0.020902%	0.020919%
AA-	0.032696%	0.036006%
A+	0.062671%	0.085557%
A	0.123945%	0.192736%
A-	0.257503%	0.368153%
BBB+	0.554958%	0.673667%
BBB	0.997917%	1.151319%
BBB-	1.445700%	1.875878%
BB+	1.934655%	2.912418%
BB	2.488875%	4.070173%
BB-	3.039960%	4.995463%
B+	3.615564%	5.844750%
B	4.611472%	7.226819%
B-	7.912213%	10.952993%
CCC	30.848573%	30.837945%
Default	100.000000%	100.000000%

ที่มา: สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA), ข้อมูล Probability of Default เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2026

ส่วนที่ 2: ตาราง Credit Transition Matrix (โอกาสการเปลี่ยนแปลงอันดับความน่าเชื่อถือ)

ตารางนี้จะบอกถึงโอกาสความน่าจะเป็นที่หุ้นกู้จะมีการเปลี่ยนแปลงอันดับเครดิตในช่วง 12 เดือนตั้งแต่ต้นปี 2026 ยกตัวอย่าง เมื่อต้นปี หุ้นกู้อันดับเครดิต AA มีโอกาส 91.202000% ที่จะคงอันดับเครดิตเดิม มีโอกาส 7.738912% ที่จะถูกลดอันดับเครดิตไปเป็น A และมีโอกาส 0.020902% ที่จะผิดนัดชำระหนี้ภายในสิ้นปี

Credit Transition Matrix: One-Year Credit Transition Matrix (Based on Default Events Only)

อันดับ ณ ต้นปี	อันดับ ณ สิ้นปี							
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	Default
AAA	90.283757%	8.979709%	0.511517%	0.030282%	0.100349%	0.030174%	0.050174%	0.014038%
AA	0.454425%	91.202000%	7.738912%	0.447368%	0.052566%	0.062767%	0.021060%	0.020902%
A	0.058723%	2.473497%	94.614193%	2.556654%	0.154614%	0.015851%	0.002524%	0.123945%
BBB	0.000943%	0.046893%	3.710987%	91.123947%	3.863004%	0.246959%	0.009349%	0.997917%
BB	0.001046%	0.007051%	0.138609%	6.771257%	85.372511%	5.032674%	0.187976%	2.488875%
B	0.001005%	0.019215%	0.057371%	0.216518%	5.363943%	83.996077%	5.734400%	4.611472%
CCC	0.000514%	0.001847%	0.081580%	0.150188%	0.532734%	15.406145%	52.978419%	30.848573%
Default	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	100.000000%

ที่มา: สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA), ข้อมูล Credit Transition Matrix เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2026

Credit Transition Matrix: One-Year Credit Transition Matrix (Based on Default and Deferral Events)

อันดับ ณ ต้นปี	อันดับ ณ สิ้นปี							
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	Default
AAA	90.282750%	8.979658%	0.511425%	0.030283%	0.100481%	0.030174%	0.050135%	0.015094%
AA	0.454423%	91.201992%	7.737710%	0.447367%	0.053742%	0.062791%	0.021055%	0.020919%
A	0.061526%	2.534870%	94.732421%	2.413203%	0.051824%	0.011395%	0.002024%	0.192736%
BBB	0.000946%	0.048176%	3.709100%	91.117123%	3.712925%	0.247485%	0.012925%	1.151319%
BB	0.003769%	0.013225%	0.120081%	5.845103%	84.412425%	5.198660%	0.336564%	4.070173%
B	0.001008%	0.017996%	0.052691%	0.206660%	5.822492%	80.510086%	6.162248%	7.226819%
CCC	0.000514%	0.001809%	0.081465%	0.152059%	0.596292%	15.401521%	52.928395%	30.837945%
Default	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	0.000000%	100.000000%

ที่มา: สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA), ข้อมูล Credit Transition Matrix เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2026

2. Loss Given Default (LGD)

LGD คือ "อัตราส่วนความสูญเสีย" ที่กำหนดเป็นสัดส่วนกับเงินต้นหากผู้ผิดนัดชำระ

- พันธบัตรรัฐบาลไทย: ค่า LGD ของพันธบัตรรัฐบาลประเมินไว้ที่ 0.00% เช่นเดียวกับค่า PD
- หุ้นกู้เอกชน: อัตราส่วนความสูญเสียจะขึ้นอยู่กับ "ประเภทสิทธิเรียกร้อง (Claim Type)" ของหุ้นกู้ โดยไม่ขึ้นกับอันดับเครดิตเดิม ดังนั้น หุ้นกู้ที่มีสิทธิเรียกร้องสูง เช่น มีหลักประกัน อัตราส่วนความสูญเสียจะน้อย ผลลัพธ์การประเมิน LGD ของปี 2026 แสดงได้ตามตารางด้านล่าง

LGD Estimate for Thai Long-Term Corporate Bonds (Based on Default Events Only)

ประเภทของหุ้นกู้ (Claim Type)	สัดส่วนความสูญเสีย (Loss Given Default)
มีหลักประกัน (Senior Secured)	36.94%
ไม่มีหลักประกัน (Senior Unsecured)	52.16%
ด้อยสิทธิ (Subordinated)	78.25%

ที่มา: สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA), ข้อมูล Loss Given Default for Thai Long-Term Corporate Bonds เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2026

LGD Estimate for Thai Long-Term Corporate Bonds (Based on Default and Deferral Events)

ประเภทของหุ้นกู้ (Claim Type)	สัดส่วนความสูญเสีย (Loss Given Default)
มีหลักประกัน (Senior Secured)	34.02%
ไม่มีหลักประกัน (Senior Unsecured)	49.95%
ด้อยสิทธิ (Subordinated)	77.25%

ที่มา: สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA), ข้อมูล Loss Given Default for Thai Long-Term Corporate Bonds เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2026

นำค่า PD และ LGD ไปใช้งานอย่างไร?

ตามมาตรฐาน TFRS 9 มูลค่าที่ผู้ลงทุนจะต้องประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเรียกว่า Expected Credit Loss (ECL) ซึ่งคำนวณจาก

$$ECL = \text{มูลค่าเงินลงทุน} \times \text{โอกาสผิดนัดชำระหนี้ (PD)} \times \text{อัตราส่วนความสูญเสีย (LGD)}$$

ผู้ลงทุนสามารถเลือกค่า PD ตามอันดับเครดิต และค่า LGD ตามสิทธิเรียกร้องที่สอดคล้องกับหุ้นกู้ที่มีการลงทุน

ตัวอย่าง 1) ผู้ลงทุนถือหุ้นกู้ AAA ประเภท Senior Secured มูลค่า 10,000,000 บาท จะมีมูลค่าประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ECL) เท่ากับ 518.56 บาท (มาจาก $10,000,000 \times 0.014038\% \times 36.94\%$)

ตัวอย่าง 2) ผู้ลงทุนถือหุ้นกู้ BBB ประเภท Senior Unsecured มูลค่า 10,000,000 บาท จะมีมูลค่าประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ECL) เท่ากับ 52,051.35 บาท (มาจาก $10,000,000 \times 0.997917\% \times 52.16\%$)

ดังนั้น เมื่อหุ้นกู้อันดับเครดิตต่ำลง โอกาสในการผิดนัดชำระสูงขึ้น เมื่อสิทธิเรียกร้องที่ลดลง อัตราส่วนความสูญเสียจึงสูงขึ้นมาก ส่งผลให้เงินลงทุน 10 ล้านบาทเท่ากัน ผู้ลงทุนจึงมีมูลค่าประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสูงขึ้น

ข้อมูล PD และ LGD นี้ จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการประเมิน ECL เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ข้อมูลชุดนี้เป็นการคำนวณทางสถิติที่อ้างอิงจากการคาดการณ์ภาพรวมทางเศรษฐกิจมหภาค (Forward-looking) ซึ่งไม่ได้สะท้อนถึงความเสี่ยงเฉพาะตัวของแต่ละบริษัท ดังนั้น เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงมีความสมบูรณ์ ผู้ลงทุนควรติดตามข่าวสาร

บทวิเคราะห์ และพิจารณาฐานะทางการเงินของบริษัทที่ลงทุนอย่างสม่ำเสมอ จึงไม่ได้มีวัตถุประสงค์ให้นำไปใช้เพื่อคำนวณราคาซื้อขายตราสารหนี้รายรุ่น หรือเพื่อการเก็งกำไรระยะสั้น

การปฏิบัติตามมาตรฐาน TFRS 9 จำเป็นต้องใช้ค่าอ้างอิงและการคำนวณต่าง ๆ ThaiBMA จึงได้จัดทำและเผยแพร่ข้อมูล PD และ LGD เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ลงทุนให้สามารถดำเนินการตาม TFRS 9 ได้อย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ โดย ThaiBMA จะมีการอัปเดตและเผยแพร่ข้อมูลเป็นประจำในเดือนมิถุนายนของทุกปีบนเว็บไซต์ www.thaibma.or.th